

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a jogtanácsos által képviselt felperesnek a jogtanácsos által képviselt alperes ellen illetmény visszafizetése alóli mentesítés iránt a Fővárosi Munkaügyi Bíróságon 30.M.1249/2008. szám alatt megindított és a Fővárosi Bíróság mint másodfokú bíróság 49.Mf.644.069/2008/4. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperes részéről előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán a 2011. június 22-én megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta és kihirdette a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Bíróság 49.Mf.644.069/2008/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

I n d o k o l á s :

Az irányadó tényállás szerint a Parancsnoka a felperesnek az alperes jogelődjénél fennállt hivatásos szolgálati viszonyát a számú parancsában a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (Hszt.) 56. § (1) bekezdés b) pontja alapján 2007. június 29-ével átszervezésre hivatkozással felmentéssel megszüntette, és egyidejűleg rendelkezett a felperest a felmentési időre megillető járandóságoknak, valamint a végkielégítésnek a szolgálatban töltött utolsó napon való kifizetéséről.

A parancsnok parancsában a felperest a felmentési idő teljes tartamára felmentette a szolgálati kötelezettségek teljesítése alól, és a Hszt. 44. § (1) bekezdésére utalással rendelkezési állományba helyezte. A felperes részére nettó 1.487.958 forint felmentési időre járó illetmény, nettó 1.413.933 forint végkielégítés, valamint az egyéb juttatások (ruházati utánpótlási illetmény, étkezési hozzájárulás, szabadságmegváltás) időarányos részének kifizetése megtörtént.

A felperes 2007. február 26-án a Határőrség országos parancsnokától 2007. április 1-jei hatállyal a Vám- és Pénzügyőrséghez hivatásos állományba történő áthelyezését kérte. Az ezt követő személyügyi beszélgetés során az alperes jogelődje tájékoztatta, hogy az áthelyezésre tekintettel a végkielégítést és a felmentési időre járó juttatásoknak az áthelyezés időpontjától számított részét vissza kell fizetnie. Ezt követően az igazságügyi és rendészeti miniszter a 001/389/2007. számú határozatában a felperest 2007. április 01-jei hatállyal a rendelkezési állomány megszüntetése mellett a Hszt. 60. §-a alapján áthelyezte a Vám- és Pénzügyőrség hivatásos állományába.

Ilyen előzmények után az alperes a felperest a 2007. május 29-én kelt határozatában 2.157.912 forint egy összegben való visszafizetésére szólította fel.

A felperes a határozat ellen benyújtott szolgálati panaszának elutasítását követően benyújtott keresetében az alperes igényét a végkielégítés visszakövetelésére vonatkozóan elismerte, az ezt meghaladó összeg tekintetében azonban a visszafizetési kötelezettség alapjául szolgáló jogszabály hiányára hivatkozott.

Az alperes a perben a végkielégítés visszafizetését elismerte, és az egyéb járandóságok időarányos része tekintetében pedig 743.889 forint és annak 2007. április 1-jétől számított késedelmi kamata megfizetése iránt viszontkeresetet terjesztett elő a felperessel szemben.

A Fővárosi Munkaügyi Bíróság a 3.M.1249/2008/8. számú ítéletében a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy az alperesnek 743.889 forint tartozást és ennek 2007. április 1-jétől a kifizetésig járó késedelmi kamatát fizesse meg.

Ítéletében utalt arra, hogy a Hszt. 46. § (2) bekezdés h) pontja szerint a más fegyveres szervhez történő áthelyezés a szolgálati viszony módosításának minősül, amit a Hszt. 60. § (2) bekezdésének a rendelkezése is alátámaszt, miszerint a hivatásos állomány áthelyezett tagjának szolgálati viszonyát folyamatosnak kell tekinteni. Az idézett rendelkezéseken túl a Hszt. végrehajtása tárgyában kiadott 140/1996.(VIII.31.) Korm. rendelet 20. § (4) és (5) bekezdéséből, valamint 9/1997.(II.12.) BM rendelet 32. § (5) bekezdéséből a munkaügyi bíróság azt a jogkövetkeztetést vonta le, hogy az áthelyezés folytán a felperes szolgálati jogviszonya nem szűnt meg, ezért a részére kifizetett végkielégítés jogalap nélkülivé vált, az áthelyezést követő időre kifizetett egyéb járandóságok pedig tartozásként az elévülési időn belül visszakövetelhetők. Ezt a Legfelsőbb Bíróság EBH 2006.1446. számú döntésében adott iránymutatás is alátámasztja.

A munkaügyi bíróság hangsúlyozta, hogy a jogvita elbírálása során a Hszt. 106. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezés nem alkalmazható, mivel a visszakövetelt járandóságok kifizetésére nem jogalap nélkül került sor.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Bíróság 49.Mf.644.069/2008/4. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét - a kamatra vonatkozó rendelkezés módosításával - helybenhagyta.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság érdemi döntését a Pp. 254.§ (3) bekezdése alapján annak helyes indokainál fogva hagyta helyben, és a fellebbezésre tekintettel csupán azt emelte ki, hogy a később bekövetkezett körülmények miatt a szolgálati viszony felmentéssel való megszüntetését a jogviszony tényleges megszűnése előtt „felváltotta” a szolgálati viszony folytatását jelentő áthelyezés.

Felülvizsgálati kérelmében a felperes a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, a munkaügyi bíróság ítéletének megváltoztatását és a kereseti kérelmének helyt adó határozat meghozatalát, valamint az alperesnek a költségekben való marasztalását kérte.

A felülvizsgálati kérelemben kifejtettek szerint a bíróságok jogszabálysértéssel mellőzték a Hszt. 106. § (3) bekezdésének alkalmazását, mivel az alperes a fizetési felszólítást tartalmazó határozatában követelésének jogalapjaként ezt a jogszabályt jelölte meg. Ugyanakkor a felmentéséhez kapcsolódó járandóságok kifizetésére a vonatkozó jogszabályok alapján került sor, vagyis jogalap nélküli kifizetés nem történt, amit egyébként a bíróságok is megállapítottak. Igaz ugyan, hogy a Hszt. 53. §-a a más fegyveres szervhez való áthelyezést a szolgálati viszony megszűnésének esetei között nem sorolja fel, a törvény indokolása azonban utal arra, hogy a végleges áthelyezés a korábbi fegyveres szervnél fennálló szolgálati jogviszony megszűnésének jogkövetkezményeit vonja maga után. A felmentési időre járó átlagkereset, illetve egyéb juttatások pedig a felmentés tényéhez kapcsolódnak, és kifizetésük arra tekintettel történt. A felperes kifogásolta az elsőfokú bíróság részéről a 9/1997.(II.12.) BM rendelet 32. § (5) bekezdésére való utalást, annál is inkább, mivel az a Vám- és Pénzügyőrségre nem vonatkozik. Arra is hivatkozott, hogy a Hszt. és a Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú katonáinak jogállásáról szóló 2001. évi XCV. törvény (Hjt.) között nincs átjárhatóság, márpedig az EBH 2006.1446. számú döntés a Hjt. hatálya alá tartozó jogvita eldöntéséről szólt, és az alapul szolgáló tényállás is eltérő.

A perbeli esetben az áthelyezésről szóló parancs a felmentésre vonatkozó parancsot, és azzal összefüggésben a kifizetett járandóságokat nem annulálta, az áthelyezés során ebben a kérdésben

a felek között megállapodásra sem került sor, ezért a jogalappal történt kifizetés utóbb egyéb tartozássá nem válhatott.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében. a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Hszt. 3. § (1) bekezdése szerint a szolgálati viszony az állam és a hivatásos állomány tagja között létrejött különleges közszolgálati jogviszony, amelyben mindkét felet a sajátos szolgálati körülményeknek megfelelő e törvényben és más jogszabályokban meghatározott kötelezettségek terhelik és jogosultságok illetik meg.

A szolgálati viszonynak e törvényi definíció szerinti jellegéből következik, hogy a törvény a más fegyveres szervhez történő áthelyezést a szolgálati viszony módosításának esetei között nevesíti (Hszt. 46.§ (2) bekezdés h) pont), és nem a szolgálati viszony megszűnésének esetei között sorolja fel. Ebből következően a nem vitatott tényállás alapján a bíróságok helytállóan állapították meg, hogy a felperesnek a Hszt. 44. § (1) bekezdés b) pont alapján történt rendelkezési állományba helyezése alatti, saját kérésére más fegyveres szervhez történő áthelyezése folytán a szolgálati viszonya tényszerűen folyamatosan fennállt függetlenül attól, hogy a felmentésről szóló parancs alakilag visszavonásra került vagy sem, és ugyanezen időponttól kezdődően megszűnt a szolgálati kötelezettség teljesítése alóli felmentése. Ebből következően 2007. április 1-jétől a 2007. június 29-éig terjedő időtartam tekintetében - a kétszeres kifizetés tilalmára tekintettel - korábban nem vitásan jogszerűen felvett átlagilletmény és egyéb juttatás azzal arányos része tartozássá vált, amelyet az alperes a Hszt. 12. § (1) bekezdésében meghatározott általános elévülési időn belül visszakövetelhetett.

Az alperesi igény jogszerűségének elbírálását nem befolyásolja, hogy a fizetési felszólítást tartalmazó határozatban a Hszt. 106. § (3) bekezdésére hivatkozott, mivel a Hszt. 196. § (2) bekezdése értelmében a fegyveres szerv a szolgálati viszonnal kapcsolatos igényével közvetlenül a bírósághoz fordulhat, ha a törvény a fegyveres szervben belüli eljárásról nem rendelkezik. Az alperes a felperessel szemben az igényét a perben viszontkeresettel érvényesítette, és az tartozás címén megalapozottnak bizonyult.

A fenti indokolásra tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdésében foglaltak alkalmazásával jogszabálysértés hiányában hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárás illetékét a 6/1986.(VI.26.) IM

rendeletnek az ügyben még alkalmazandó 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2011. június 22.

*Dr. Tálné dr. Molnár Erika s.k. a tanács elnöke, Dr. Földényi Gyuláné s.k. előadó bíró,
Dr. Stark Marianna s.k. bíró*

A kiadmány hiteléül:

bírószági tisztviselő